

Votre Programme Matmidim – Chiour BETH

Parashat Lekh Lekha – semaine du 17 au 21 octobre

Souguia n° 39

ת"סד

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Chéhéh'éyanou sur

les nouveaux Kelim

Cette semaine nous continuerons la Souguia de Chéhéh'éyanou, en nous penchant sur l'obligation de la réciter lorsqu'on acquiert un nouveau Keli (objets ou vêtements).

Plusieurs questions doivent être traitées : fait-on la Brah'a lorsqu'on possède déjà un tel Keli ? Un objet d'occasion acheté est-il considéré comme neuf ? Fait-on la Brakha lors de l'acquisition ou de l'utilisation du Keli ?

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר, ולא יפשו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם. כי יי יתן חכמה מפיו ויעת ותבונה. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

Tephila après le Limoud

מודה אני לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך.

Programme du Dimanche

L'étude aujourd'hui est dédiée Leilouy Nishmat

Chalom Fredj ben Tourquia

Etudier cette Guemarra avec les conclusions Halah'a à tirer. Quelle est le point de Mah'loket entre Rav Houna et Rabi Yoh'anana ?

הרואה פרק תשיעי ברכות נד.

יבזמן שרואהו לפרקים על הגשמים ועל בשורות טובות אומר ברוך הטוב והמטיב העל בשורות רעות אומר ברוך דיין האמת יבנה בית חדש וקנה כלים חדשים אומר ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה ימברך על הרעה מעין

נמ: הרואה פרק תשיעי ברכות

והמטיב התם נמי דאיכא בני חבורה דשתו בהדיה: בנה בית חדש וקנה כלים חדשים וכו': א"ר הונא לא שנו אלא שאין לו כיוצא בהן אבל יש לו כיוצא בהן א"צ לברך ור' יוחנן אמר אפילו יש לו כיוצא בהן צריך לברך

ר"י אמר אפילו יש לו ליוצא כן. מילוסה הואיל ולענין קניה חדש הוא אלנו נריך לברך:

הרואה פרק תשיעי ברכות ס.

מכלל דכי קנה וחזר וקנה דברי הכל אין צריך לברך וא"ד אמר רב הונא לא שנו אלא שלא קנה וחזר וקנה אבל קנה וחזר וקנה אין צריך לברך ור' יוחנן אמר אפילו קנה וחזר וקנה צריך לברך מכלל דכי יש לו וקנה דברי הכל צריך לברך מיתבי בנה בית חדש ואין לו כיוצא בו קנה כלים חדשים ואין לו כיוצא בהם צריך לברך יש לו כיוצא בהם אין צריך לברך דברי ר"מ ר' יהודה אומר בין כך ובין כך צריך לברך בשלמא ללישנא קמא רב הונא כר"מ ורבי יוחנן כרבי יהודה אלא ללישנא בתרא בשלמא רב הונא כרבי יהודה אלא רבי יוחנן דאמר כמאן לא כר"מ ולא כרבי יהודה אמר לך רבי יוחנן הוא הדין דלרבי יהודה קנה וחזר וקנה נמי צריך לברך והא דקא מיפלגי ביש לו וקנה להודיעך כחו דר"מ דאפי' קנה ויש לו אין צריך לברך וכל שכן קנה וחזר וקנה דאין צריך לברך וליפלגו בקנה וחזר וקנה דאין צריך לברך להודיעך כחו דר' יהודה כח דהתירא עדיף ליה:

דקנה וחזר וקנה דברי הכל אין צריך לברך. דהא רבי יוחנן לא אמר צריך לברך אלא משום דלענין קנייה חדש הוא: ואיכא דאמרי כו' מכלל דכי יש לו וקנה דברי הכל צריך לברך. דהא רב הונא לא אמר אין צריך לברך אלא דקנה וחזר וקנה דליכא חדש כלל אכל יש לו וקנה דליכא חדש מודה הוא דלצריך: בין כך ובין כך. בין שיש לו בין שאין לו הואיל ולא קנה הראשונים ועכשיו קנה צריך לברך: לא כר' מאיר ולא כרבי יהודה. דאפילו רבי יהודה לא פליג אלא ביש לו וקנה אבל בקנה וחזר וקנה לא: דמסקא ארעא שרעון. לימ"ץ

Les mots du jour à apprendre :

Avalé	אָבֶלַע
Je l'ai avalée	אָבֶלַעַא לִי
Ont été avalés	אָבֶלְעוּ

Programme du Lundi

*L'étude aujourd'hui est dédiée Leilouy Nishmat
Chalom Fredj ben Tourquia*

1. Définition d'un Keli nouveau

Acheter un Keli d'occasion peut-il être considéré comme nouveau relativement à Chéhéh'éyanou ? Si oui, comment expliquer le terme חדשים de la Mishna ?

חידושי הרשב"א מסכת ברכות דף נט עמוד ב
 בנה בית חדש וקנה כלים חדשים, ירושלמי לא סוף דבר חדשים אלא אפילו שחקים חדשים הן לו, וכתב הראב"ד ז"ל דחדשים דנקט למעוטי מכרן וחזר וקנה אותן כמו שאמרו באשה חדשה [סוטה מ"ב א'] למעוטי מחזיר גרושתו שאינו חוזר עליה מעורכי המלחמה, וברכה זו מברך אותה משעת קני' אף על פי שעדיין לא נשתמש בהן שאין הברכות אלא על שמחת הלב שהוא שמח בקנייתן או בבניין כדרך שהוא מברך על הגשמים משעת ירידתן אף על פי שאין הנאתן ניכרת מיד, וכן נראה מן הירושלמי דגרסינן התם קנה אומר שהחיינו ניתן לו במתנה אומר ברוך הטוב והמטיב לבש אומר ברוך מלביש ערומים, ואף על פי שיש בירושלמי זה קצת שאין נראה כן מן הגמרא שאין חלוק בגמרינן בין קונה לבין שנתן לו במתנה אלא בין היכא דאית לי' שותפא לדלית ליה שותפא, וכן דעת הראב"ד ז"ל

תוספות
 מערבין (שיחיון מ:): ור' יוחנן אטר אפי' קנה ביוצא ברום. והלכתא כר' יוחנן אליבא דלישנא בתרא אפילו קנה והדר קנה שהיו לו כלים חדשים כיוצא באלו צריך לברך דק"ל כרבי יוחנן לגבי דרב מכ"ש דלגבי רבי הלכתא כוותיה ואומר ר"י דוקא בצנדים חסודים דומיא דבית חדש נקט כלים חדשים אבל שאינם חסודין כ"כ כמו מנעלים ואנפליאות וחלוק וכיוצא בהן אין צריך לברך בירושלמי א"ר חייא בר אבא לא סוף דברים חדשים אלא אפי' שחקים כאילו חדשים הן ר' יעקב בשם רבי חייא בר אבא אומר קנה אומר שהחיינו ניתן לו אומר הטוב והמטיב לבש בגדים אומר מלביש ערומים וי"ע בגמרא שלנו דלא אשכחן הטוב והמטיב אלא בדאיכא אחריתא בהדיה:

Selon le Beit Yossef suivant, quel est le Din d'un Keli neuf mais que l'on a déjà possédé auparavant ? D'après cela, comment comprenez-vous qu'il explique ce qui rend obligatoire la Brah'a : l'acquisition du Keli ou son utilisation ?

בית יוסף אורח חיים סימן רכג
 ומ"ש רבינו ונקט חדשים לאפוקי אם מכרן וחזר
 וקנאן. כן כתב שם הרשב"א (שם) בשם הראב"ד.
 ומשמע לי שאע"פ שהם חדשים שלא נשתמש בהם
 אינו מברך דכיון שהיו שלו פעם אחת שוב אינם דבר
 חידוש כשחזר וקנאם

טור אורח חיים הלכות ברכות הפירות סימן רכג
 בנה בית חדש או קנה כלים חדשים ל"ש היו לו כיוצא
 באלו תחלה או קנה וחזר וקנה מברך על כל פעם
 שהחיינו ואיתא בירושל' לאו דוקא חדשים אלא ה"ה
 נמי ישנים אם הם חדשים אצלו ונקט חדשים לאפוקי
 אם מכרן וחזר וקנאן

Un Keli usagé doit-il être vu à nos yeux comme s'il était neuf, pour être soumis à Chéhéh'éyanou ? (Le Bedek Habait est un commentaire du Beit Yossef venu ultérieurement).

בית יוסף אורח חיים סימן רכג

ואיתא בירושלמי (ברכות פ"ט ריש ה"ג) לאו דוקא חדשים אלא הוא הדין ישנים אם הם חדשים לו. לשון הירושלמי לא סוף דבר חדשים אלא אפילו שחקים כאילו חדשים הם לו וכן כתבוהו התוספות (ד"ה ורבי יוחנן) וגם הרשב"א (שם ד"ה בנה בית) כתב אלא אפילו שחקים חדשים הם לו ועל כרחך לומר שפירושו כמו שכתב הרא"ש וזה לשונו אלא אפילו הן שחקים והן חדשים לו וזה כדברי רבינו כלומר שאם הן חשובים עליו כחדשים מברך עליהם וכן כתבו בהגהות מיימון (פ"י אות א) וכך כתב סמ"ג (עשין כז קיד.) אפילו ישנים הם חדשים לו: [בדק הבית] ואפשר לפרש דחדשים הם לו דקאמר היינו לומר שלא היו אלו שלו מעולם

פרישה אורח חיים סימן רכג

ה) לאו דוקא חדשים אלא הוא הדין נמי ישנים. כתב הרא"ש וז"ל אפילו הם שחקים והם חדשים לו וכתב הבית יוסף על זה זה לשונו וזה כדברי רבינו כלומר שאם הם חשובים עליו כחדשים מברך עליהם עכ"ל. ובאמת נראה שפירושו של הבית יוסף אינו מוכרח כל כך שיש לפרש דברי הרא"ש כמשמעות דברי רבינו שאם הם חדשים אצלו שקנאן עכשיו ולא היו לו מעולם הם לו כחדשים

Les mots du jour à apprendre :

Pierre	אָבן
Pierre précieuse	אָבן טָבָא
La pierre bleue	אָבנָא דְכוּחְלָא

Programme du Mardi

L'étude aujourd'hui est dédiée Leilouy Nishmat

Chalom Fredj ben Tourquia

Les Kelim de faible valeur sont-ils soumis à Chéhéh'éyanou ? (Revoir Tosfot)

רא"ש מסכת ברכות פרק ט סימן טז

יוחנן אף על גב דפריך לרבי יוחנן ללישנא
בתרא הא משני ליה שפיר נראה לר"י דדוקא
בכלים חשובים דכלים חדשים משמע דומיא
דבית חדש אבל דבר קטן שאינו חשוב כל כך
כמו מנעלים ואנפלאות וחלוק של פשתן וכיוצא
בזה א"צ לברך שהחיינונה ויראה לי הכל לפי
מה שהוא אדם דיש עני ששמח בחלוק יותר
מעשיר בכלים חשובים (ל) כדאיתא בנדרים
בפרק הנודר מן המבושל (דף מט ב) דר' יהודה
שלא היתה לו אלא (מ) גלימא רעועה וכד נפקא
דביתהו לשוקא מיכסיא ביה [וכד נפיק ר' יהודה
לצלויי הוה מיכסי ומצל'י] וכד מיכסי ביה הוה
מברך ברוך שעטני מעיל לפי שהיה חשוב עליו
כמעיל לעשיר

מתני' בנה בית חדש וקנה כלים חדשים נג אומר
ברוך שהחיינו וקיימנו
גמ' אמר רב הונא ל"ש אלא שאין לו כיוצא בהם
אבל יש לו כיוצא בהם אינו צריך לברך ור' יוחנן
אמר אחד זה ואחד זה צריך לברך [דף ס ע"א]
מכלל דקנה והדר קנה ד"ה א"צ לברך ולישנא
אחרינא אמרי לה אמר רב הונא לא שנו אלא שלא
קנה כיוצא בהם אבל קנה כיוצא בהם א"צ לברך ור'
יוחנן אמר אפי' קנה כיוצא בהם צריך לברך מכלל
דיש לו וקנה דברי הכל צריך לברך (כ) והלכתא
כר' יוחנן כלישנא בתרא דאפי' קנה וחזר וקנה ויש
לו כלים חדשים כאלו צריך לברך דקי"ל כר' יוחנן
לגבי דרב הונא דאפי' לגבי דרב רבו הלכה כר'

תרומת הדשן סימן לו

דלא סמכין עלה דמסקין בשלהי פ' בכל מערבים / ערובין
מ' ע"ב. / דאין מברכין שהחיינו, אלא בדבר הבא מזמן
לזמן, ע"כ. ואף על גב דנראה דלא סבירא לן כלל בהא
כרב שרירא גאון, דהא כל המחברים מייתי מההוא דפ'
הרואה לפסק הלכה, ובהגה"ה במיימון בהלכות קידוש
והבדלה, כתב דמהר"ם היה מכוון בכל יכולתו, שיהיה לו
מלבוש חדש בליל ב' דראש השנה בשביל ברכת שהחיינו,
כדי לאפוקי נפשיה מפלוגתא דרבנותא, דפליגי אי מברכין
זמן בליל ב' דר"ה, אלמא דלא חש מידי להיהא דרב
שרירא גאון, דאל"כ אכתי לא הוי מסיק נפשיה מפלוגתא.
מ"מ נוכל לחלק בין כלים חשובים קצת, כגון מלבושים של
בגד צמר, ובין כלים שאינם חשובים כלל, כגון חלוקים
ומנעלים וכה"ג, כמו שמחלק בסמ"ג, במצות פדיון הבן,
דאינו בא אלא לפרקים מועטים, ולכך דמיא לדבר הבא
מזמן לזמן, ומברכין עליהם שהחיינו, לאפוקי מצות מילה
דשכיחי טפי, ולכך אין מברכים שהחיינו. וגבי כלים
חשובים נמי, איכא למימר דהוי כדבר הבא מזמן לזמן,
דסתם בני אדם לפרקים מועטים מתחדשים להם כלים
חשובים, ואפי' לרב שרירא מצי סבר, דמברכים כה"ג, וכן
פדיון הבן דפסיק תלמודא בהדיא, בסוף מס' פסחים / דף
קכא ע"ב / דמברכים שהחיינו. אבל לעולם בחלוקות
ואנפליאות ומנעלים וכה"ג, כלים שרגילים לסתם בני אדם
להתחדש להם, לא ברירא לן דליתא לרב שרירא גאון,
הואיל ויש סברא לנטות לכאן ולכאן, ואפי' בחורים עניים
לא יברכו על חלוקים, דהממעט בברכות לא הפסיד

שאלה: בחורי עניים, או שאר עניים כמותם, כשמתקנים
להם חלוקות חדשות צריכין לברך ברכת שהחיינו, או
לא?

תשובה: יראה דאין צריך לברך ברכת שהחיינו, דכל
החיבורים כתבו בסתם, דברי ר"י דאין מברכים על כלים
חדשים, אלא כחשובין קצת, אבל חלוק ואנפליאות וכיוצא
בהם לא. אף על גב דאשירי פ' הרואה מחלק, דהכל לפי
מה שהוא אדם, דיש עני שהוא משמח יותר בחלוק חדש,
יותר מן העשיר בכלים חשובים, ומייתי ראייה על זה מפ'
הנודר מן המבושל במסכת נדרים, ע"ש. ונראה להביא
ראייה ג"כ לדבריו, מהא דאמרין פ' אף על פי / כתובות סד
ע"ב: / דהמשרה את אשתו על ידי שלישי, דקתני נותן לה
מנעלים ממועד למועד, וקאמר עליה בגמ' דמלתא אגב
אורחיה קמ"ל, דכתבינהו להו בג' מועדים, כי היכי דניהוי
לה שמחה בגוויהו, אלמא חשיב לה תלמודא, שמחה
במנעלים לעני שבישראל, דאיירי ביה התם. ועיקר ברכת
שהחיינו, במידי דמשמח תליא מילתא, כדמוכח בהיהא
דהרואה את חבירו אחת לשלשים יום, מברך שהחיינו,
וכתבו הגאונים דדוקא שהוא חביב עליו ושמח בראייתו.
אמנם נראה, אחרי דשאר המחברים כתבו דברי ר"י לפסק
הלכה בסתם, ולא מפליגי בין עשיר לעני, ואפי' בכלים
חשובים, כתבו התוס' פ' התכלת / ד"ה ואילו מנחות מב
ע"ב / וז"ל התוס' בברכות: תניא העושה ציצית לעצמו,
מברך שהחיינו ובפ' הרואה אמרין / ברכות נד ע"א /
דאכלים חדשים מברך שהחיינו, ורב שרירא גאון כתב,

בית יוסף אורח חיים סימן רכג

כתבו התוספות שם דהא דצריך לברך שהחיינו בקונה כלים חדשים דוקא בכלים חשובים דכלים חדשים משמע
חשובים דומיא דבית חדש אבל דבר קטן שאינו חשוב כ"כ כגון מנעלים ואנפליאות וחלוק של פשתן וכיוצא בהן
אין צריך לברך שהחיינו והרא"ש (שם) כתב ויראה לי הכל לפי מה שהוא אדם דיש עני ששמח בחלוק יותר
מעשיר בכלים חשובים כדאיתא בפרק הנודר מן המבושל (נדרים מט:): דרב יהודה לא היתה לו אלא גלימא
רעועה וכד נפקת דביתהו לשוקא מיכסיא בה וכדו מיכסי ביה הוה מברך ברוך שעטני מעיל לפי שהיה חשוב
עליו כמעיל לעשיר. ובתרומת הדשן (סי' לו) כתב דיש לנהוג כדברי התוספות שלא לברך על כלים שאינם

חשובים כלל כגון חלוקים ומנעלים ואנפילאות וכהאי גוונא כלים שרגילים לסתם בני אדם להתחדש להם אבל כלים חשובים קצת כגון מלבושים של בגד צמר דמי לדבר הבא מזמן לזמן דסתם בני אדם לפרקים מועטים מתחדשים להם ואפילו רב שרירא דבסמוך מצי סבר דמברכין

Les mots du jour à apprendre :

Pierres	אַבְנֵי
Petites pierres	אַבְנֵי זוֹטָרְתָא
Grandes pierres	אַבְנֵי רַבְרָבְתָא

Programme du Mercredi

L'étude aujourd'hui est dédiée Leilouy Nishmat

Chalom Fredj ben Tourquia

3. Fait-on la Brah'a lors de l'acquisition ou de l'utilisation ?

רמב"ם הלכות ברכות פרק י הלכה א

ברכות אחרות ודברים אחרים הרבה שאין בהן פתיחה ולא חתימה תיקנו חכמים דרך שבח והודיה להקב"ה, כמו ברכות התפלה שכבר כתבנו, ואלו הן הבונה * בית חדש והקונה כלים חדשים בין יש לו כיוצא בהן בין אין לו א מברך ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה

רא"ש מסכת ברכות פרק ט סימן טז

שזכה השם וחנונו ממון לעשות צדקה ואם הוא עשיר שמח הנותן במה שמקבל מתנתו וגם משמע בירושלמי דבשעת קנייה יש לו לברך אף על פי שעדיין לא נשתמש בהם שאין הברכה אלא על שמחת הלב שהוא שמח בקנייתו כדרך שמברכים על הגשמים בשעת ירידתן אף על פי שאין הנאתן ניכרת מיד

ירושלמי אמר ר' חייא ברבי אבא לא סוף דבר והן חדשים לו ר' חדשים אלא אפי' הן שחקים ויעקב בר זבידא משום ר' חייא בר אבא אמר קנה אומר שהחיינוז נינתו לו במתנה אומר הטוב והמטיב לבש אומר ברוך מלביש ערומים וצ"ע דבגמ' דידן לא מצינו הטוב והמטיב אלא היכא דאיכא אחרינא בהדיה ולי נראה דה"נ איכא אחרינא בהדיה המטיב לנותן אם המקבל עני

מאמר מרכזי על שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכת הפירות סימן רכג סעיף ד

דביליל שני של ר"ה הר"מ ז"ל היה מכין שיהיה לו בכל שנה מלבוש חדש כדי לברך עליו זמן לצאת ידי ספק וכתבו רמ"א ז"ל שם ומבואר מזה דלא היה מברך בשעת קנין אלא בשעת לבישה ולא היה לובשו אלא בליל שני של ר"ה כדי לברך עליו זמן כנ"ל שוב מצאתי להרב מ"א סי' כ"ב שמחלק בענין אחר ומכח זה יישב ההיא דסי' ת"ר וגם בסי' זה כתב כעין זה בשאר כלים י"עוש ואני הנלפע"ד לפי מנהג העולם במדינות אלו כתבתי

בשעת הקנין יש לו לברך כ"כ הרא"ש והרשב"א וכ"ד כל האחרונים ז"ל אמנם אין המנהג כן בינינו אלא מברכין דוקא בשעה שמשתמשים בהם דהיינו בשעת לבישה ונראה לפק"ד שדימו זה לההיא דלקמן סי' רכ"ה ס"ג גבי פרי חדש דנהי דמדינא היה לו לברך בשעת ראייה מ"מ העולם נהגו לברך בשעת אכילה משום דהוי עיקר ההנאה כמבואר ברא"ש וכו' י"עוש וה"נ ה"ה והוא הטעם ויש להביא ראייה לזה מהא דאיתא לקמן סי' ת"ר

מגן אברהם סימן רכג ס"ק ו

בשעת הקנין. דוקא כשקנה כלי כמו שהיא אבל אם קנה כסף ונתן לאומן לעשות כלי אינו מברך אלא כשישתמש בו כנ"ל דהא קי"ל אומן קונה בשבח כלי וכ"מ סי' ת"ר

מחצית השקל אורח חיים סימן רכג ס"ק ו

בשעת כו'. דהא קי"ל אין אומן קונה בשבח כלי וכן משמע סימן ת"ר. ר"ל בסימן ת"ר [ס"ק א] כתב כיון דשני ימים טובים של ראש השנה כיומא אריכתא דמי, לכן בקידוש דליל שני כשיברך שהחיינו, טוב לכתחלה שילבש בגד חדש ויצטרך עכ"פ לברך שהחיינו בלאו הכי משום הבגד. ועל כרחך לא קנאו ביום טוב, וא"כ הרי בירך שהחיינו על הבגד בשעת קנין, אלא על כרחך צ"ל דבסימן ת"ר מיירי שקנה בגד ונתנו לחייט לעשות ממנו מלבוש, דכהאי גוונא מברך בשעת לבישה [...]

ט"ז אורח חיים סימן רכג ס"ק ג

בשעת הקנין. נ"ל דהיינו משעה שקנה בגד אף על פי שצריך ליתן אותו לחייט לעשות ממנו מלבוש אף על גב דרחוק עדיין מן ההנאה שהרי באשר"י מדמה אותו לירידת גשמים אף על פי שאין הנאתן ניכרת מיד

נהר שלום סימן רכג אות ג

אף על פי שעדיין לא נשתמש. ומכל מקום בעיא שיהא ראוי להשתמש לאפוקי קנה כסף או בגד ונתן לאומן לעשותו כלי או מלבוש דבזה מברך בשעה שמשתמש כן כתב הרמג"א ונתן טעם משום דאין אומן קונה בשבח כלי ועיין בש"ך חושן משפט סימן ש"ו סק"ג דלאו הלכתא פסיקתא היא והט"ז הביא ראייה לברך משעה שקנה הבגד ממה דמדמה אותו הרא"ש לירידת גשמים אף על פי שאין הנאתן ניכרת מיד ויש לדחות דהתם מברך על הריח שנתחדש לו עתה אבל הכא אינו מברך אלא על השמחה שהשיג לקנות כלים אלו לתשמישו הילכך אינו מברך אלא אם כן ראויים הם לתשמיש וכן משמע מדמדמי ליה לבנה בית חדש דהתם אינו מברך בקנה אבנים וקורות אלא בגמר בנין הבית שראויה לדירה

רבי עקיבא איגר אורח חיים סימן רכג סעיף ג

או קנה כלים חדשים. בכלים שצריכים טבילה יש לדון דאינו מברך בשעת הקנין כיון דעדיין א"י להשתמש בהם קודם טבילה גם בבנה בית חדש הא א"י לדור בו קודם שיקבע בו מזוזה ע' מג"א סיכ"ב וצ"ע לדינא

שער הציון סימן רכג ס"ק כא

[...] ועיין בחידושי ר' עקיבא איגר שמסתפק לענין בית שלא לברך עד שיקבע בו מזוזה, וכן לענין כלים שצריכים טבילה עד שיטבלם שיהיו ראויין להשתמש בהם, ואין להשיג על זה ממה שמבואר לקמן ברכ"ה סעיף ג, אפילו ראהו ביד חברו וכו', וכתב הגר"א דמקורו הוא מהך דהכא, והא התם גם כן אינו יכול לאכלם, שאני התם

שהפרי בעצם כבר נגמר וראוי להנות ממנה, אלא שהיא על האילן או ביד חברו, מה שאין כן הכא שבעצם אינו ראוי להשתמש ממנה

Peut-on faire la Bra'h'a après la première utilisation ? (Optionnel)

שולחן ערוך הרב א, כב

[...] ובבגד שאין בו ד' כנפות שאינו מטיל בו ציצית כלל, אם לא בירך בשעת קניית הבגד, יברך שהחיינו בעת לבישה ראשונה

כף החיים סימן רכג

ל' סעי' ד. בשעת הקנין יש לו לברך וכו' היינו משעס סקנס הבגד ואעפ"י שצריך ליתן אוחו לחייט לעשות ממנו מלבוש, כ"ז סקי"ג וסמ"א סקי"ו כחז דוקא כשקנס כלי כמו שהוא אבל אם קנס כסף ונתן לאומן לעשות כלי אינו מצריך אלא כשישתמש בו יעו"ש. אמנם המאמר אות ה' כחז דאין המנהג בן אלה מצדכין דוקא בשעת לבישה וכחז הטעם שדימו זה להסיר דלקמן סי' רכ ה' סקי"ג גבי פרי חדש דנסי דמדינא הוה לו לברך בשעת ראייה מ"מ נהגו העולם לברך בשעת אכילה משום דהוי עיקר הסנאה יעו"ש. וכ"כ הסמ"ל אות ו' דנהגו לברך בשעת לבישה. וכ"כ סיפ"ל אות ו' בן אי"ח פי' ראה אות אי' וכן כחזנו לעיל סימן כ"ב אות ו' ועו"ש הטעם. מיהו אם קנס צי או ג' מלבושים ביחד אעפ"י שאינו לובש עהה כ"א אחד ומצריך עליו נראה דנפטרו כולם כיון דלפיס דינא הצרכה היא בשעת קנייה וכבר קנס אלא דלכחולה יש לכזין על כולם בצרכה. שמצדך עהה ואם שכה לכזין על כולם יש לברך אח"כ כשלוש בלא שו"מ :

לא' ו'אם שכה לברך בשעת לבישה יוכל לברך אחר לבישה כל זמן שעודנו בחוקף שמחהו ובלבישה ראשונה כמ"ש לעיל אות ה' אבל אח"כ יברך בלא שו"מ :

שו"ת משנה הלכות חלק ו סימן מב

מה שהקשה בברכת שהחיינו שכל המ"ב סי' רכ"ה ס"ק י"ג דעל פרי חדש אם לא בירך באכילה ראשונה שוב לא יברך ובסי' רכ"ג בבגד חדש סתם ולא ביאר דאחר לבישה ראשונה אם לא בירך שוב לא יברך, הנה בסי' רכ"ג אהא דכתב המחבר ולא אמרו חדשים אלא לאפוקי אם מכרן וחזר וקנאם כתב ואפילו אם הם חדשים שלא נשתמש בהם עדיין מכל מקום כיון שכבר דש בהן לית בהן שמחה ועיין שע"צ שם וא"כ כ"ש היכא דכבר לבשם דליכא עוד שמחה דאינו מברך ולא הצריכו הפוסקים להשמיענו אלא בפרי חדש דס"ד דיברך אפרי השני שיאכל דמ"מ אפרי זה אכתי לא בירך וחדש הוא אצלו וגם לא שבע שמחות באכילת פרי אחד וכדעת מהרי"ל דס"ל באמת בסי' קמ"ג דאם לא בירך באכילה ראשונה מברך בפעם שניה בפרי קמ"ל דבזה לא קי"ל כותיה וכ"כ הרדב"ז (ח"א סי' ק"ל) והכנה"ג בהגב"י ומג"א סק"ט והלק"ט ח"א סי' ר"ל

ומיהו אם שכח לברך בשעת לבישה ממש יכול לברך לאחר שלבש כל זמן שעודנו בתוקף שמחתו בלבישה ראשונה אפילו כל היום כלו יכול לברך ולא דמי לאכל הפרי דאין מברך אף שלא נתעכל עדיין דהתם אזדה לה השמחה לאחר האכילה אף שלא נתעכל אבל הכא כל זמן שהוא מלובש בלבישה ראשונה הרי הוא עדיין בכלל ועיין א"א לפמ"ג סי' רכ"ג אות ב' דאף לאחר כ"ד מברך דעדיין הטובה בעולם והכ"נ אכתי השמחה בעולם בלבישה הראשונה אבל פשט וחזר ולבש כבר עברה השמחה ועיין כף החיים אות ה' שכתב דלאח"כ מברך בלי שו"מ

Les mots du jour à apprendre :

Expression	אַבַּע
Une question lui est posée	אַבְעוּי מְבַעֵי לִיה
Ont eu un rapport charnel	אַבְעוּל

Programme du jeudi

L'étude aujourd'hui est dédiée Leilouy Nishmat

Chalom Fredj ben Tourquia

Etudier les Choulkhan Aourkh et Mishna Broura suivants :

סימן רכג, סעיף ג, ד, ו

Les mots du jour à apprendre :

S'est fait peur	אַבְעִית נִפְשִׁיהָ
Poussière	אַבְקָא
Sa poussière	אַבְקָיהָ

Bon Simoud sur Matmidim !

*****

Liste des 38 Sougiot étudiées sur Matmidim

Sougiot dans Brah'ot		Sougiot des H'aguim	
1. Birkot Hatorah	17. Birkat Haguefen	33. Birkat Hagomel	8. Hanouka - emplacement de la Hanoukia
2. Choméa Kéoné	18. Natei Inchei	34. Birkat Hagomel (2)	16. Pourim – Michloah' Manot et Matanot Laevyonim
3. Arévout	19. Birkat Haréah'	37. Bal Tossif	20. Pesssah – Biour H'amets
4. Kavana dans le Chema	22. Les jus	38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit	21. Sefirat Haomer
5. Position pour le Chema	23. Trima	39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli	35. Roch Hachana – Les trois Livres
6. Méah Brah'ot	24. Pat Kisnin (1)		36. Soukot – Mitstaer
7. Amen Yetoma	25. Pat Kisnin (2)		
9. Les quantités pour les Brah'ot	26. Les Apéritifs		
10. Les Brah'ot de consommation	27. Zimoun (1)		
11. Brah'a Chééina Tsrih'a	28. Zimoun (2)		
12. Ikar Vétafel	29. Zimoun (3)		
13. Mééin Chaloch	30. Zimoun (4)		
14. Brah'a sur un interdit	31. Zimoun (5)		
15. Anigrone	32. Tefilat Haderekh		

הלכות ברכות סימן רכג

קלט באר הגולה

ד שם וכדי יומן
ובלשנה
ה הכרטיא בשם
האכרדי

האמת היה לו ממון (ו) שירשו אם * אין לו אחים מברך (ט) ג"כ שהחיינו * ואם יש לו אחים (י) במקום שהחיינו מברך (ח) הטוב והמטיב: הגה שאין מנכנין הטוב והמטיב אל"כ יש לו שותפות בלוחם טובה (טו): ג (יא) * בנה (ט) [א] [יב] בית חדש או * קנה (י) [ב] [יג] כלים חדשים אפילו (יד) היה לו כיוצא באלו תחלה או קנה וחזר וקנה מברך על כל פעם (טו) שהחיינו ולא דוקא חדשים דהוא הדין (יא) לישנים אם הם חדשים לו שלא היו אלו שלו מעולם * ולא אמרו חדשים אלא (טז) לאפוקי

באר היטב

* [א] בית חדש. ענה"ט ועיין במח"צ שמדברי הל"ק"ט נראה דברכת שהחיינו לא יברך וכשננו נהכ"י בק"ק אמשטרדם דרש הרב לחיובו והורה שהחזן יברך שהחיינו וכן אחר חלק עליו והורה שלא יברך וכן דעמי וכ"כ בשו"מ בית יהודה בס"מ שקנו הקהל שלא יברכו שהחיינו: * [ב] כלים. ענה"ט ומ"ש אם לברך על ספרים הרדכ"ו ח"ג כתב לברך וכ"כ מור וקציעה אך לא נהגו כן ואם גמר ספר נכתיבה נחידשי תורה וכ"כ בהפסדה כתב מור וקציעה שיברך ומח"צ כתב שיברך בלא שם ומלכות שחיי להודות לה על שזכה לברך ובעל גדולי תרומה גמר הדפסת הספר דרש נביים לשבח לה' שזכה לברך כמ"ש בספרו ביה לנעמים ע"ש וכן אם עלה לנדולה שנמנה פרנס או רב וכיוצא יש ג"כ לברך בלא שם ומלכות כי

קנה רס הטוב והמטיב הל"ק"ט ח"צ סימן קע"ט: (י) כלים חדשים. ואין להקל בצרכה זו ודוקא כלי תשמיש אבל על ספרים חדשים אינו מברך מ"א אבל בצרכה רמ"מ כתב לברך על ספרים והיה אהרן פסק דל"ן לברך על ספרים ע"ש ועיין בסוף תשובת מהר"י כי רב שהקונה ס"מ שיברך שהחיינו והסקימו עמו כמה גדולים ע"ש. ובס' נאמן שמואל סי' ז' כתב שלגוף ידי ספק יברך על ס"מ כפעת ראשונה שקורא בס"מ ע"ש וע"ל סי' כ"ב מש"ס: (יא) לישנים. מחליף כלים שניהם יברכו הל"ק"ט ח"א סימן ר"ו:

משנה ברורה

נכון ועכ"פ על ח"מ שמת שר"ץ צדאי להחזיק ולהמחמר ע"ו וכן על קרוביו שחייב להתחבל עליהם ודאי י"חבור הצרכה בשם ומלכות: (ט) ג"כ שהחיינו. היינו מתחלה דין האמת כג"ל בלוחם ו' ואח"כ שהחיינו על הנכסים שנשארו לו מאחז [רמב"ם] ואף דיותר היה מתירה שלא ימות אצלו ולא יירשנו מ"מ יכול לברך שהחיינו דל"ן צרכה זו תלויה בשמחה אלא בדבר שמגיע לו תועלת ממנו ואע"פ שמתערב עמה לער ואנחה [ח' הרשב"א סי' רמ"ה]: (י) במקום שהחיינו. ר"ל שצונו לא יברך שהחיינו כיון שיש בזה טובה גם לאחיו ויכול לברך ברכת טוב" ומטיב. א"ל שמחה אשמו (י) והניחה ממון מברך דין האמת על מיתתה ושהחיינו על ירושתה: ג (יא) בנה וכו'. וה"ה אם קנה בית ודוקא כשנבנה או קנה לעצמו אבל אם יש לו שותפות בגוה כ"א מהשותפים מברך הטוב והמטיב [גמרא] וע"כ קהל שצונו או קנו צהכ"ג (יא) יעמוד ש"ץ ויברך בקול רס הטוב והמטיב והוליא את כולם: (יב) בית חדש. ה"ה אם (יג) נשרף וחזר ונבנה אבל אם סמרו וחזר ונבנה (יג) יש דעות באחרונים בזה וספיקו להקל. ואם הוסיף צו (יד) אצוה שורה בגובה לכו"ע יש לברך: (יג) כלים חדשים. בין מלבושים (טו) ובין כלי תשמיש ושמה ואכילה וכיו"צ אם הם דברים שלב האדם שמה בהם (טז) עני צראוי לו ועשיר צראוי לו ועיין בסעף וי"ו אכן אם הוא (יז) עשיר גדול שאפילו כלים יקרים וחסודים אין נחשבים לו ואין שמה בהן לא יברך? ובקניית ספרים יש דעות בין מלד דאם היה מהדר אחר זה הספר ושמה בקנייתו דמברך שהרי צרכה זו נתקנה על השמחה ולא על התשמיש וכלקמיה בס"ד וכ"כ במור וקציעה וע"כ אין למחות צד המברך: (יד) היה לו וכו'. מירושת אבותיו (יח) דמ"מ כלי זה חדש הוא לענין קניה וכתב עוד דאפילו קנה וחזר וקנה (יט) דבזה אף לענין קניה לאו חדש הוא שהרי יש לו כלים כאלו קניוהו מכבר אפ"ה כלי זה חדש הוא אל"ל: (טו) שהחיינו. ויזהר לברך מתיק קודם שימרגל ויסתלק השמחה ממנו: (טז) לאפוקי אם מברך וכו'. ואפילו אם

שער הציון

(י) מור וקציעה ועיין בנה"ט סק"ו בשם הל"ק"ט והוא מילתא חדתי ולמעשה ז"ע גם ל"ע צפנים הספר אך דעתו לענין ברכת שהחיינו: (יא) צה"ע בשם הל"ק"ט ושותפת ח"מ סימן קנ"ו ודברי שער הזקנים שהובא בפ"ח לא ניראה: (יב) פ"ח בשם קובץ על הרמב"ם פ"י מה"ב: (יג) עיין בנה"ט בשם הל"ק"ט ובפ"ח בשם שמתל צנימין וכן פסק במור וקציעה ואפשר דהטעם משום דל"ן הל"ב שמה ואפילו ח"ק דר' יהודא [בטוה מ"ג] מודה בזה: (יד) דאפילו לדעת ר' יהודה [בטוה דף מ"ג] הוא דוקא צנוה בית על מכונו שמקודם האם הוסיף צו לכו"ע בכלל בית חדש הוא ע"ש בף מ"ד אם הוסיף דימות אחד ופירש"י שם: (טו) פמ"ג: (טז) קלוזר פסקי הלא"ש: (יז) מ"א בשם הרדכ"ו: (יח) גמרא: (יט) גמרא: (י) גמרא:

הגהות ותיקונים: א) ציין של בה"ל אינו במקומו: ב) בס"ה: ג) שייך לסעף ה' ד' יזכיר: ה) הטוב והמטיב: * [ט] [י] *
י"קושי דברי הרב: א) ובסידור סדר ברכת הנהנין פרק י"ב הלכה ה' כתב ובמדינות אלו נוהגין שאפי' עני אינו מברך על חלוק ומנעלים וכיוצא בהם על שאר כלי תשמישי אדם אפילו כלי כסף וזהב אין נוהגין לברך כלל לא בקנייתם ולא בתשמישם וכן עיקר וכן בספרים.

הלכות ברכות סימן רכג

אם מכרן וחזרו וקנאן: ד (יז) בשעת (יב) הקנין יש לו לברך אע"פ שעדיין לא נשתמש בהם שאין הברכה אלא ע"י שמחת הלב שהוא שמח בקנייתן וכשילבשם 'מברך' (יג) [ג] (יח) מלביש ערומים: ה"קנה כלים שמשמשין בהם (יט) הוא (יז) ובני ביתו מברך הטוב והמטיב "אם נתנו לו (כ) במתנה * מברך הטוב והמטיב * שהיא טובה (כא) לו (טו) ולנותן: ו' על דבר שאינו חשוב כל כך (כב) כגון חלוק או מנעלים ואנפלאות (פי' מנעלים קטנים שמופין רזו הרגל) אין לברך עליהם

ו ר"ש והרשב"א מיי"ש ו' ירוש' שם ומחמתו והרשב"א ח טור בשם סמ"ק שם שם הירושלמי שם בשם המו'

שערי תשובה

(יב) הקנין. דהיינו משעה שקנה הנכד אע"פ שרץ ליתן אותו לחיט לעשות ממנו מלבוש ט"ו. ומ"א כתב דוקא כשקנה כלי כמו שהיא אבל אם קנה ונתן לאומן לעשות כלי אינו מברך אלא כשישתמש בו ע"ש: (יג) מלביש ערומים. והקונה כובע יברך עומר ישראל. ובצננת עוזר ישראל הלק"ט ח"א סי' ה'. והמניח כתב שם בלא שם

טודאי חיובא רמי עליה להכיר חסדי ה' ולברך בשמו ונמו"ק האריך הרבה ע"ש עכ"ד מח"ז וע"ש בשם מור וקליעה שאם לקח אשה והכניסה לו נכסי מלוג יש לברך הטוב והמטיב ע"ש: * [ג] מלביש ערומים. עכ"ל ועיין בא"ר דמ"ש לקמן סי"ק ט"ו בענין הלבוש נערים מואר שיקדים מלביש ערומים לשהחיינו וכן מסתבר:

ומלכות: (יד) ובני ביתו. אבל אם קנה כלים לו וכלים לבני ביתו מברך על שלו שהחיינו ועל של ב"ב מברך הטוב והמטיב ב"ח. וי"ל דר"ל לבניו אבל לעבדו ולשפחתו ה"ל כאלו מכרן להם דשכיר הוא ב"ב בשכרו מ"א: (טו) ולנותן. בתשובת פרח שז"ן כלל א' סי' י"ב כתב דהתוס' והרי"ף והרמב"ם לא ס"ל כהירושלמי הוה ובודאי אלו היה רואה הב"י כל הני רבוחא לא היה פוסק כהירושלמי ומש"ה העלה שם נמקומות שנוהגים שעושים הלבוש לנערים יתומים שמברכין יתומים מלביש ערומים ושהחיינו ולא הטוב והמטיב ע"ש כ"כ בשכנה"ג. ומהר"ש אלגוי פסק דיתומים יברכו מלביש ערומים ושהחיינו והטוב והמטיב ע"ש בתשובה שדפסקה בסוף ספר שעת שלמה ולכ"ע לא יברך הטוב רק המקבל ולא הנותן שם נפרח שז"ן ועי' מ"א וע"ז ובס' בני חייל

ביאור הלכה

משנה ברורה

(כ) אם הם חדשים שלא נשתמש בהם עדיין מ"מ כיון שכבר דש בהן לית בהן שמחה: ד (יז) בשעת הקנין וכו'. ודוקא אם קנה גזר שראוי ללבוש מיכף (כא) אבל אם קנה שום דבר שאינו ראוי ללבושו או להשתמש בו כמו שהוא רק שרץ ליתן לאומן לתקן לא יברך שהחיינו עד שעה שילבש-הנכד או ישתמש בהכלי: (יח) מלביש ערומים. היינו קודם שהחיינו. אכן אם לובש הנכד שחריט יכול ללבוש צנרת מלביש ערומים שמברך צנרת השחר [אחרונים]: ד (יט) הוא ובני ביתו. אבל אם קנה כלים לו וכלים לב"ב מברך על שלו שהחיינו (כב) ועל של ב"ב מברך הטוב והמטיב דטוב הוא לדידה שזכה שיהיו ב"ב מלובשים במלבושי כבוד והמטיב לאחריו הם ב"ב שנהנין בטובה זו (כג) ודוקא אם קנה בשביל אשתו וזרעו אבל אם קנה בשביל עבדו ושפחתו לא מקרי טוב לדידה דהוי כאלו מכר להם בשכרן שמוציא להם (כד) אם לא שגם הוא משתמש בהכלים האלו: (כ) במתנה. היינו דוקא כלים או בגדים שהמקבל משתמש בהם (כה) אבל לא מעות שע"י מתבייש יותר ולא יוכל ע"ז לברך: (כא) לו ולנותן. שאם המקבל עני הוא טובה לנותן שיזכה הש"י לעשות זדקה ואם המקבל עשיר שמת הנותן שמקבל ממנו והוי טובה גם לנותן [הרא"ש צביאור דברי הירושלמי]. והנה יש (כו) מאחרונים שחולקים על פסק זה וס"ל דלפי מסקנת גמרא דין לא נתקנה צרכה זו כ"א בלתי להו לאחריו ג"כ טובה נשמית ולפ"ז כשינתן לו כלים צמחנה רצין המקבל לברך צרכה שהחיינו ולא צרכה הטוב ולא שהחיינו ולמעשה נראה דטוב יותר לנהוג בזה לברך צרכה שהחיינו ולא צרכה הטוב כאשר צירנו צנה"ל (כח) ומ"מ צמקוס שנוהגין שעושים הלבוש לנערים יתומים כ"א מהיתומים יברך מלביש ערומים וצרכה הטוב והמטיב דהא איכא בזה טובה עוד לנמה נערים (כט) וצרכה שהחיינו לא יברכו דצמקוס שמברכין צרכה הטוב ס"ל לרוב הפוסקים דאין מברכין שהחיינו: ו (כב) כגון חלוק וכו'. וה"ה שאר כלים שאין חשובים ואין דרך לשמות בהם: וי"א

פשוט דגם בזה דינא הוא דאפילו יש לו מכר כלים כיו"ב אפ"ה מברך הטוב והמטיב וכמו לעיל בס"ג: * מברך הטוב והמטיב. המקבל ממנה אבל הנותן לכו"ע לא יברך [אחרונים]: * שהיא טובה לו ולנותן. עיין מ"ב בטעם הדבר ועיין במ"א שהקשה על דברי הרא"ש ועיין בא"ר וצביאור הגר"א שישנו קושיטו ומפני זה צדי"ח ובח"א העמיקו לדינא כפסק השו"ע אמנם בתשובת פרח שז"ן [המונח צנה"ט] וצביאור הגר"א דעתם לדינא דגמרא שלנו אינו סובר כהירושלמי בזה [ע"ש צביאור הגר"א] ובאמת ממנה ראשונים משמע דס"ל שצמחמח דין חולק על הירושלמי היינו בחוספות וצנה"ט וכתב שם הרשב"א שכן הוא ג"כ דעת הראב"ד ע"ש נמצא שיש לנו ג' ראשונים דפליגי על הרא"ש מלבד מה שלא הוצא דברי הירושלמי אלו צרי"ף וצמחמ"ם משמע ג"כ דס"ל הכי. והנה לדינא הכרענו למעשה דלא יברך הטוב ומטיב ממנה אלו הפוסקים דס"ל דהירושלמי חולק בזה עם הצבלי ובודאי אכן נקטינן כהצבלי וע"כ יברך שהחיינו לבד ועוד י"ל יותר דאפילו לדעת הפוסקים דיוכל לברך הטוב והמטיב אפ"ה אי בריך שהחיינו לא הוי לבעלה דצרכה שהחיינו הונחה על שמחה של עלמן נשיש לו מחיה דבר שמועה טובה שנוגע לו כדלעיל בסמ"ן ככ"ב ואפילו אקרא דחמא נמי הרשונו לברך [עירובין מ"ם ע"ב] וצרכה הטוב דוקא אם השמחה הוא ביותר שיש בזה גם טובה לאחרים והנה בכלל מאחיים מנה ובלא"ה הלא יש חיוב פוסקים דס"ל דהיכא שרץ לברך צרכה הטוב רצין גם לברך שהחיינו ונהי דאין לא ס"ל למחלה להורות כן מ"מ לבעלה לא מקרי משא"כ אם יברך צרכה הטוב אם נקוט דעת הצבלי הוי לבעלה ומפני זה הכרעתי במ"ב שיברך שהחיינו ולא צרכה הטוב:

שער הציצור

(כ) ב"י וי"ל דאפילו אם לא בריך קודם שמכרן טוב לא יברך דהשמחה ראשונה כבר נחלקת משמכרן וצמחמ"ם חייב הנכרה ועמה בקניה שנית שוב ליכא שמחה כמ"ש הפוסקים: (כא) מ"א וה"ה דה"ה וס"א דלא כע"ז ועיין בחי' רע"א שמתחלק לענין בית שלא לברך עד שיקבע בו מוזה וכן לענין כלים שרצין טבילה עד שיטבול שיהיו ראויין להשתמש בהם ואין להשיב ע"ז ממה שצמחמ"ם לקמן צרכ"ה ס"ג אפילו ראהו ביד חבירו וכו' וכתב הגר"א דמקורו הוא מהך דהכא והא חס"ג אינו יכול לאכלס שאני החס"ג נגמר וראוי ליהנות ממנה אלא שהיא על האילן או ביד חבירו משא"כ הכא שבעלם אינו ראוי להשתמש ממנה: (כב) ב"ח: (כג) מ"א: (כד) מחה"ש: (כה) א"ר וש"א: (כו) מ' פרט שז"ן וצביאור הגר"א דהוה רק לדעת הירושלמי ולא למסקנת גמרא דילן ע"ש: (כז) א"ר ודה"ס וס"א: (כח) כנ"ל צרור דומיא כשרש מאביו ויש לו אחים דמברך צרכה הטוב משום דיש עוד אנשים מקבלי הטובה ונראה צרור דהוה טעם מהר"ש אלגוי המונח צנה"ט. ומש"כ שם דיברך שניהם ס"ל כליה אחרונים שפסקו בהסמ"ק דיברך שניהם אבל אין לא הכי קי"ל כ"כ בא"ר ופשוט: (כט) א"ר:

הגהות ותיקונים: א) שמח:

ליקוטי דברי הרב א) ובסידור סדר ברכת הנהנין פרק י"ב הלכה ו' כתב הלושב בגד חדש י"א שמברך מלביש ערומים אע"פ שכבר בריך בשחר ונכון לברך בלא שם ומלכות, וטוב ללבושו קודם ברכת השחר לפטרו בברכת מלביש ערומים שבשחר, ואם לא חגר עד לאחר ברכת השחר טוב לברך אחר ישראל בגבורה בלא שם ומלכות, וכן בכובע עוטר ישראל בתפארה. ב) בסידור פרק י"ג הלכה י"ד כתב - ואם לא בריך יכול לברך כל זמן שלא פשטו, אבל אם פשטו על דעת שלא לחזור ללבושו לאתרה אלא לאחר זמן, לא יברך בלבישה שניה.

הלכות ברכות סימן רכג רכד

קמ באר הגולה

י'ואם הוא עני ושמח בהם (טו) יברך: הגה (כג) וי"א דאפילו עני אינו מצריך על חלוק ומנעלים וכדומה (כד) וכן נוהגין (טור בשם חס' ומרומת הדשן סימן ל"ו). המנהג לומר למי שלונג צגד חדש תבלה ותחדש. ויש מי שכתב שאין לומר כן על מנעלים או צגדים הנעשים מעורות של (ז) (כה) צהמה דא"כ היו צריכים להמית צהמה אחרת תבלה שיחדש ממנה צגד אחר וכמי' ורמזיו על כל ייגשיו (מהרי"ו צפסקיו) והנה העטם חלוש מאד ואינו נראה מ"מ רבים מקפידים על זה שלא לאמרו:

רכד דיני ברכות פרטיות. וכו' י"ג סעיפים:

א *הרואה (ב) (א) מרקוליס (ב) או שאר עבודת כוכבים אומר ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם שנתן ארך אפים לעוברי רצונו י'ואם רואה אותה בתוך שלשים יום אינו חוזר ומברך: הגה (ג) (ג) והאידינא אין מנכיס זלמ הנכסה: ב *הרואה מקום שנעקרה עבודת כוכבים (ד) אם הוא בארץ ישראל אומר בא"י אמ"ה שעקר עבודת כוכבים מארצנו ואם הוא בחוצה לארץ אומר שעקר עבודת כוכבים מהמקום הזה ואומר בשתייהן כשם שעקרת אותה מהמקום הזה כן תעקור אותה מכל המקומות והשב לב עובדיהם לעבדך: הגה ולא נעקרה עבודת כוכבים ממקום אחד ונתנוה צמקום אחר מצד על מקום שנעקרה שעקר עבודת כוכבים (ה) ועל מקום שנתנוה לשם שנתן ארך אפים (צ) יוסף צנס מוספות וירושלמי: ג *הרואה בכל הרשעה אומר ברוך אתה ה' אמ"ה שהחריב בכל הרשעה. ראה ביתו של נבוכדנצר אומר ברוך שהחריב ביתו של נבוכדנצר הרשע. ראה גוב אריות (ו) או כבשן האש אומר ברוך שעשה נסים לצדיקים במקום הזה (ועל סימן רי"ח סעיף ז'): ד *ראה מקום שיש בבבל שכל בהמה שתעבור עליו אינה יכולה לזוז משם אם לא יחנו עליה מעפר המקום ההוא והוא סימן קללה לה דכתיב וטאטאחיה במטאטא (פירוש מכנדות הציט שקוב"י גלעו) השמר אומר (ז) ברוך אומר ועושה ברוך גזור ומקיים: ה *הרואה ששים רבוא מישראל ביחד אומר בא"י אמ"ה (ח) חכם הרזים ואם הם עובדי כוכבים ומזלות אומר וכו': ו *הרואה חכמי ישראל אומר בא"י אמ"ה (ט) שחלק מחכמתו (א) [א] ליראיו: ז *הרואה חכמי אומות העולם עובדי כוכבים לשחכמים

שערי תשובה

באר היטב וצד אהרן: (טו) יברך. ועשיר גדול שקנה כלים חשובים שאין * [א] ליראיו. ענה"ט ועיין צרי"י בכל אלו שהזכירו שמצרכין על ראייתם שמה צהם ואין נחשפין לו לא יברך כנה"ג צנס הרדב"ז מ"א:

(יז) צהמה. אפילו טמאה כגון פי"א צל"א אפילו הוא ממין אחר רק שחפור תחמו מעורות צהמה כנה"ג שם ומ"א:

(א) מרקוליס. פי' חילוף קילוס דאסור להזכיר עבודת כוכבים צשמה: (ב) והאידינא. אפילו הולך לעיר אחרת כיון דראה כיוצא צזה צעירו. וה"ה קטן שהגדיל א"ל לצדך כיון שראה צקטנותו מ"א. וכתב הצ"ח צנס ספר האשכול השמר לך לראות קניגאות של עובדי כוכבים וה"ה מחולתם או שום דבר שמתחם ואם תשמע קול עובדי כוכבי' שמתחם תאנח ותצטער על חורבן ירושלים ותחפול להקצ"ה עליה. וצפ"ק דמס' ע"ג דף י"ח דאפי' ההולך לקניגאות של ישראל הרי זה מושב לצים: (ג) ליראיו. לפי

משנה ברורה

ובאפשר עוד דאפילו קטן שהגדיל א"ל לצדך כיון שראה אותה צקטנותו וצא"ר כתב עוד מילתא חדתי דאפילו הוא לא ראה אותה תוך למ"ד כיון שיש רוב העולם שהוא שוכן ציניהם שרואין אותה. כתב הצ"ח צנס ספר האשכול השמר לך לראות קניגאות של כותים וה"ה מחולתם או שום דבר שמתחם ואם תשמע קול כותים שמתחם האנח ותצטער על חורבן ירושלים ותחפול להקצ"ה עליה. ואיתא צגמרא דאפילו ההולך לקניגאות ולטיטראות של ישראל ה"ו מושב לצים: ב (ד) אם הוא בא"י וכו'. אפילו (ב) רק ממקום אחד: (ה) ועל מקום שנתנוה. היינו אם יש שלשים יום שלא ראה אותה וכנ"ל: ג (ו) או כבשן האש. היינו החפירה שהוסק צה או האש לחנייה מישאל ועזריה: ד (ז) ברוך אומר ועושה וכו'. היינו (ג) צנס ומלכות. צגמרא הגירסא צרוך אומר ועושה (ד) גזור ומקיים: ה (ח) חכם הרזים. שאין (ה) דעתן דומין זה לזה ואין פרלוסיהן דומין זה לזה (ו) והוא יודע מה צלצ כל אלו האוכלוסין: ו (ט) שחלק. שטס ד' הם חלק אלוה ודנקים צו לכן אמר שחלק משא"כ

שער הציור

(ל) אחרונים: (א) מ"א: (ב) צ"ח והגר"א ללא כד"מ: (ג) כן מוכח צגמרא דקחשינ שם חמשה צרכות על צל ומשמע דכולהו צחדא מחתא וכי היכא דמרקוליס הוא צנס ומלכות ה"ג אידך: (ד) וכן נכון [א"ר ע"ש] וגם דל"ה ה"ל שש צרכות ועיין צמעדי יו"ט: (ה) רש"י: (ו) גמרא: (ז) * [א]

הגהות ותיקונים: א) ברכות נ"ז ע"ב וכו' שמעון בן אלעזר: ב) שהרי אנו מגדלים ביניהם ורואים אותה חמדי (בשו"ע: ג) (ירמי' נ' י"ב) בושה אמכם [מאד] חפרה יולדתכם הנה אחרית גוים מדבר ציה וערבה (בשו"ע: ד) גמרא ברכות נ"ח ע"א: (ה) רש"י: [א]*